

REFERAT Udvalg for lighed i sundhed d. 22-08-2023

Mødedato Tirsdag d. 22. august 2023 kl. 09:00

Mødested Regionshuset Viborg, Konferencelokalet, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Drøftelse og prioritering af projekter.....	3
Status på anvendelse af nye ydelser om ulighed i almen praksis.....	5
Drøftelse af studietur for udvalg for lighed i sundhed.....	8
Mødeplan for udvalg for lighed i sundhed.....	9
Godkendelse af referat fra seneste møde i udvalget.....	10
Gensidig orientering.....	11

Punkt 1: Drøftelse og prioritering af projekter

1-00-14-22

Resume

Udvalg for lighed i sundhed har udpeget en række indsatser og projekter, som udvalget ønsker at sætte i gang. Der ønskes på den baggrund en drøftelse i udvalget i forhold til prioritering af mulige indsatser og projekter.

Direktionen indstiller,

at udvalget laver en prioritering i forhold til de projekter og indsatser, som udvalget ønsker at arbejde videre med.

Sagsfremstilling

Udvalg for lighed i sundhed har udpeget en række indsatsområder og projekter, man ønsker at arbejde videre med. Af vedlagte bilag fremgår det, hvad udvalget allerede har truffet beslutning om at arbejde videre med, og hvad der ligger i pipelinen med henblik på yderligere beskrivelse og drøftelse.

Regionsrådet har i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2023 etableret en pulje til "Nye initiativer til øget lighed i sundhed", der skal medvirke til at understøtte indsatser, der kan fremme øget lighed i sundhed. Puljen er på 8 mio. kr. årligt. Regionsrådet besluttede dog på møde den 24. maj 2023 at skære puljen ned med henblik på at finde nødvendige besparelser. Det betyder, at der ikke resterer ikke-disponerede midler på puljen resten af 2023. Fra 2024 og frem forventes det, at puljen er på 8 mio. kr. årligt.

Det betyder, at det ikke vil være muligt for udvalg for lighed i sundhed at sætte noget i gang i 2023. Arbejdet med at planlægge at starte indsatser og projekter op fra 2024 kan dog godt påbegyndes hen over efteråret 2023.

På seneste møde i udvalget blev det besluttet, at udmøntningen af puljen skal ske i form af fire delpuljer:

1. Økonomisk pulje til understøttelse af projekter, der understøtter initiativer, som udføres af eksterne organisationer

Formålet med denne pulje er at understøtte initiativer drevet af civilsamfundet, der fremmer lighed i sundhed, og hvor indsatsen skal understøtte afprøvning af initiativer i 1 - maks. 2 år. En bevilling fra denne pulje sker under forudsætning af, at det er sandsynliggjort, at projektet kan fortsætte efter ophør af projektstøtte fra Region Midtjylland, uden at den regionale finansieringskilde fortsætter efter de 1-2 år. Denne pulje gør det muligt at afprøve forskellige metoder til, at civilsamfundet løser sådanne opgaver enten uafhængigt eller i samspil med Region Midtjylland.

Der afsættes samlet 1,0 mio. kr. årligt af puljen til dette formål.

2. Økonomisk pulje til understøttelse af samskabelsesprojekter eller samarbejdsprojekter

Formålet med denne pulje er at afprøve, hvordan sådanne væsentlige samarbejds-/samskabelsesinitiativer kan fremme mere lighed i sundhed og samtidig afprøve modeller for, hvordan Region Midtjylland og andre aktører i fællesskab kan bidrage til at øge ligheden i sundhed for en række udsatte borgere. Dette kan være i form af direkte sundhedsfaglige indsatser eller gennem indsatser, der handler om at forbedre kommunikation/information til udsatte borgergrupper.

Der afsættes samlet 2,0 mio. kr. årligt af puljen til dette formål.

3. Økonomisk pulje, hvori der gives engangsstøtte til konkrete initiativer og arrangementer, som med et større set up rykker på ulighedsdagsordener

Denne pulje tildeles foreninger m.fl. i civilsamfundet, der arbejder med at mindske uligheden. Det kan være i form af støtte til projekter/initiativer, der har til formål at fremme afstigmatisering af psykisk sygdom. Projekterne/initiativerne skal supplere de initiativer, som Region Midtjylland selv arbejder med i forhold til afstigmatisering, og samtidig skal de skabe ny udvikling, nye produkter og/eller arbejdsformer i forhold til arbejdet med afstigmatisering af psykisk sygdom, udvikles og gennemføres lokalt i Region Midtjylland. Der lægges vægt på, at projektet/initiativet har en bred målgruppe, så mange borgere i Region Midtjylland kan få nytte af det, og at de målrettes særligt udsatte målgrupper ud fra ønsket om at fremme lighed i sundhed gennem afstigmatisering af psykisk sygdom.

Der afsættes samlet 0,25 mio. kr. årligt til dette formål.

4. Økonomisk ramme, som udvalget kan anvende til at iværksætte projekter, der kan mindske uligheden i sundhed i Region Midtjylland

Der afsættes en økonomisk ramme i relation til projekter og initiativer, som udvalg for lighed i sundhed initierer, og som kan mindske ulighed i sundhed. Der er her tale om initiativer, som kan være karakteriseret af, at støtten gives i

en længere tidsperiode.

Der afsættes samlet 4,75 mio. kr. årligt til dette formål.

Med baggrund i ovenstående fordeling af puljemidler i delpuljer har administrationen i vedlagte bilag indarbejdet et forslag til, i hvilken pulje den pågældende indsats eller projekt foreslås udmøntet fra.

Beslutning

Udvalget drøftede muligheden for som region, i samarbejde med relevante parter, at arbejde med forskellige modeller, der kan afdække muligheder for, hvordan man kan mindske uligheden i sundhed.

Det kunne eksempelvis være, hvor man i samarbejde med en kommune og en række andre relevante aktører afprøver, hvordan man kan arbejde sammen på en ny og anderledes måde, og hvor regionen ikke er den, der sidder for bordenden, men i højere grad agerer initierende part. De områder udvalget tidligere har besluttet at arbejde med inddrages i samarbejderne.

Det blev besluttet, med udgangspunkt i viden fra 'Hvordan har du det?' undersøgelsen, at der tages kontakt til Struer Kommune og Norddjurs Kommune.

Det blev videre aftalt, at formandskabet sammen med administrationen konkretiserer dette yderligere frem mod næste møde.

Ditte Fredensborg og Gitte Færgemann var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Overblik over mulige projekter og indsatser

Punkt 2: Status på anvendelse af nye ydelser om ulighed i almen praksis

1-00-14-22

Resume

I overenskomsten for almen praksis 2022 blev der aftalt 3 nye ydelser, der fokuserer på at sikre mere lighed i sundhed for sårbare grupper. Udvalg for lighed i sundhed præsenteres med denne sag for en status på anvendelsen af de nye ydelser med henblik på en drøftelse af, hvordan brugen af de nye ydelser i almen praksis kan understøttes.

Direktionen indstiller,

at udvalg for lighed i sundhed drøfter, hvordan brugen af de nye ydelser i almen praksis kan understøttes.

Sagsfremstilling

I overenskomsten for almen praksis 2022 blev der aftalt 3 nye ydelser, der fokuserer på at sikre mere lighed i sundhed for sårbare grupper:

- Sundhedstjek for borgere på botilbud
- Fokuseret somatisk undersøgelse for borgere med psykisk sygdom
- Konsulterende samtaler til familier med børn, der ikke har deltaget i børneundersøgelser.

Administrationen og MidtKraft arbejder kontinuerligt med at understøtte implementering af de nye ydelser. Herunder en beskrivelse af arbejdet hermed.

Sundhedstjek for borgere på botilbud

Sundhedstjek er et nyt tilbud til borgere på 18 år og derover, som opholder sig på et botilbud, og som har betydelig og varig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. I praksis vil målgruppen dermed omfatte alle borgere på botilbud. Formålet med sundhedstjekket er at forebygge og eventuelt behandle somatiske sygdomme og dermed øge borgernes livskvalitet og levetid.

Baggrunden for tilbuddet er, at borgere med en betydelig intellektuel eller psykisk funktionsnedsættelse har øget forekomst af en række somatiske sygdomme, uopdagede sygdomme og kortere levealder. Samtidig har borgerne i målgruppen også vanskeligere ved at efterspørge sundhedsydelser end den øvrige befolkning.

For at understøtte implementeringen af denne ydelse er der i Region Midtjylland nedsat en tværfaglig og tværsektoriel arbejdsgruppe, der har udarbejdet en samarbejdsmodel med tilhørende arbejdsredskaber i form af blandt andet vejledninger og arbejdsgangsbeskrivelser. Fordelen ved at benytte denne samarbejdsmodel er blandt andet at arbejds gange for samarbejdet mellem bosted og praktiserende læger således er aftalt på forhånd. Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra Region Midtjylland: praktiserende læger, kommuner, socialområdet, KOSU (Den Kommunale Styregruppe på sundhedsområdet) samt Kvalitet og Lægemedler.

Model og redskaber har været i høring i PLO-Midtjylland og i kredsen af socialchefer i Region Midtjylland. Der har desuden været gennemført en mindre pilotafprøvning af de udarbejdede materialer. Materialerne kan ses [her](#) på Sundhedsaftalen.dk.

Aktivitetsdata i forhold til sundhedstjek viser, at der er en udfordring med hensyn til stor variation på aktivitet. Arbejdsgruppen skal mødes i slutningen af august og netop drøfte, hvad der eventuelt kan iværksættes i forhold til denne problemstilling.

En anden udfordring er sikring af bedre sammenhæng mellem somatik og psykiatri, idet sundhedstjekket har fokus på at opspore og behandle somatisk sygdom, men ofte er der afsmittende effekt fra en psykiatrisk behandling på den somatiske sundhed, eksempelvis kan vægtøgning være en bivirkning ved psykiatrisk farmakologisk behandling, som eventuelt kan få betydning for udvikling og behandling af hjerte-kar-sygdom og diabetes. Psykiatrisk behandling kan også påvirke kolesterolniveauet i blodet og give hjertepåvirkning, hvilket også kan få betydning for behandlingen af hjerte-kar-sygdom.

Fokuseret somatisk undersøgelse for borgere med psykisk sygdom

I OK22 har almen praksis mulighed for at tilbyde patienter med svær psykisk sygdom en fokuseret somatisk undersøgelse med en ydelse (ydelse 2150) målrettet denne indsats. Ifølge aftalen skal en række patienter med psykiske sygdomme tilbydes en fokuseret somatisk undersøgelse som led i en konsultation eller årskontrol i almen praksis. Lægen skal selv foretage en opsøgende indsats over for målgrupperne, da denne patientgruppe ofte ikke selv vil kontakte almen praksis for hjælp.

Aktivitetsdata i forhold til fokuseret somatisk undersøgelse viser, at der er en udfordring med hensyn til stor variation på aktivitet. Derfor ønsker MidtKraft at bidrage aktivt til implementeringen af ydelsen. Første tiltag for at understøtte implementering har været at udarbejde en beskrivelse af ydelsen på Praksis.dk. Den kan ses [her](#). Beskrivelsen indeholder links til OK22 og til to podcasts fra Månedsskrift for almen praksis, som kan inspirere til, hvordan man kan opspore patienterne, og hvad undersøgelsen kan indeholde. Derudover fortæller forskere, hvilke forhold der gør, at patienter med svær psykisk sygdom i gennemsnit lever 10-20 år kortere end den øvrige befolkning.

Følgende aktiviteter forventes at blive igangsat fra september 2023:

- Udarbejdelse af understøttende vejledning til praksis med anbefalinger til, hvordan almen praksis kan opspore relevante patienter, og hvordan ydelsen kan gennemføres
- Udarbejdelse af søgevejledninger (på baggrund af diagnosekoder og medicinoplysninger) til de største lægepraksissystemer, så det bliver lettere for praksis at fremsøge relevante patienter.

Den understøttende vejledning udvikles igennem interviews med praktiserende læger, der allerede har erfaring med at bruge ydelsen. Det forventes, at interviews vil give input til:

- Hvordan organiserer praksis indsatsen, herunder hvordan finder praksis patienter, som opfylder kravet for fokuseret somatisk undersøgelse?
- Hvordan kontakter praksis patienter?
- Hvad kan konsultationen indeholde?
- Hvordan gennemføres konsultationen?

Søgevejledninger udvikles i samarbejde med læger, der er erfaring med at bruge ydelsen og datakonsulenter.

Understøttende vejledning og søgevejlederne forventes at blive formidlet via webinar med inkluderende undervisning om understøttelse af ydelsen. Derudover en artikel om erfaringer med ydelsen samt formidling af gode råd til læger, der ønsker at komme i gang med ydelsen.

Konsulterende samtaler til familier med børn, der ikke har deltaget i børneundersøgelser

I OK22 er der et særligt fokus på sårbare børn i alderen 1-5 år, der er udeblevet fra en eller flere børneundersøgelser. Overenskomsten giver mulighed for, at den praktiserende læge kan indkalde børnene og forlænge børneundersøgelsen, såfremt han/hun skønner, at barnet er eller kan være sårbart.

For at understøtte intentionen i overenskomsten tilbød MidtKraft i september 2022, at praksis kunne bestille en liste over de børn, som ikke havde været til den seneste børneundersøgelse. Flere end 100 praksis bestilte denne liste. I maj 2023 blev tilbuddet gentaget. Der arbejdes p.t. på at få lavet en automatisk løsning, så praksis selv har mulighed for at hente listerne.

I efteråret 2022 lavede MidtKraft sammen med fem udviklingspraksis et projekt omkring sårbare børn og ydelse 0128. De fem praksis skulle teste listerne og indkalde de børn, som de fandt sårbare/måske sårbare til en udvidet børneundersøgelse. Projektet afdækkede, at der er barrierer i forhold til at lave en fokuseret indsats omkring udeblevne børn – blandt andet sammenhængen mellem organiseringen i praksis, ressourceforbruget og de betingelser, som er beskrevet i overenskomsten i forhold til brug af ydelse 0128 (betingelserne for afregning, kan kollidere med arbejdsgange og organisering i praksis). Derudover viste projektet, at kategorien "sårbar" tolkes forskelligt.

Pr. den 7. juli 2023 er ydelse 0128 afregnet 246 gange siden den 1. januar 2022. Det er mindre end forventet. Det kan dels hænge sammen med, at kendskabet til ydelsen og fokuset ikke er udbredt, dels betingelserne for afregning, der som tidligere nævnt kan kollidere med arbejdsgange og organisering i praksis.

I efteråret 2023 afholder MidtKraft et webinar med fokus på sårbare børn og ydelse 0128 for praksis i Region Midtjylland. Oplægsholder er praktiserende læge Helle Schou fra Nibe, der i en årrække har haft fokus på sårbare børn og udeblivelser fra børneundersøgelser i egen praksis. Det er Helle Schous erfaringer, som danner baggrund for ydelse 0128. Med webinaret og "peer-to-peer" formidlingen håber MidtKraft på at skabe et øget fokus.

Beslutning

Kontorchef Birgitte Haahr fra Koncern Kvalitet gav et oplæg om status på anvendelsen af de nye ydelser i almen praksis, der sætter fokus på ulighed i sundhed.

Der er et stort potentiale for at anvende disse ydelser. I forhold til børneundersøgelser er potentialet ca. 5.000 familier om året, sundhedstjek er ca. 5.000 hvert andet år og for fokuseret somatisk undersøgelse er det ca. 20.000 over tre år. Data viser, at der er lang vej endnu.

Som det fremgår af sagsfremstillingen, understøttes implementeringen af de tre ydelser allerede af en række forskellige tiltag, men der er brug for yderligere at øge implementeringsindsatsen. Det blev på den baggrund drøftet,

hvordan udvalget kan være med til at understøtte dette.

Det blev blandt andet drøftet, at det er vigtigt at gøre sig tilgængelige i forhold til disse grupper, for det gør en forskel. Når vi rækker ud og kommer ud på væresteder, bosteder, m.m. så er borgerne meget interesseret i dialog. Det blev foreslået, om man kunne tænke noget opsøgende arbejde her, eventuelt i form af information til de, der arbejder de steder, så de kunne være medvirkende til at øge brugen af ydelsen om fokuseret somatisk undersøgelse til borgere med psykisk sygdom.

Ditte Fredensborg og Gitte Færgemann var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Drøftelse af studietur for udvalg for lighed i sundhed

1-00-14-22

Resume

Udvalget drøfter mulig studietur i foråret 2024.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter om det stadig er ønsket at tage på studietur til Skotland i foråret 2024.

Sagsfremstilling

Udvalg for lighed i sundhed har tidligere drøftet forskellige forslag til en studietur for udvalget. Der har været drøftelser om enten en studietur i Danmark eller en studietur til udlandet.

På møde i januar 2023 besluttede udvalget, at der skal planlægges en studietur til Skotland, hvor udvalget i Glasgow-området vil kunne blive klogere på ulighedsindsatser i almen praksis og samspil med kommuner og hospital.

På baggrund af den økonomiske situation og de besparelser Region Midtjylland står overfor, ønsker formandskabet for udvalg for lighed i sundhed en drøftelse af, om det stadig er udvalgets ønske at tage til Skotland eller om man i stedet for skal arbejde videre med en studietur i Danmark.

Beslutning

Udvalg for lighed i sundhed besluttede, at de ønsker at planlægge en studietur i Danmark, hvor udvalget kan hente inspiration og erfaring i forhold til de indsatser, det er besluttet at arbejde med.

Videre drøftelse af indhold og tidspunkt for studietur udsættes til det videre forløb i forhold til udvalgets arbejde er fastlagt.

Ditte Fredensborg og Gitte Færgemann var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 4: Mødeplan for udvalg for lighed i sundhed

1-00-14-22

Resume

Der fremlægges forslag til udvalgets mødetidspunkter i 2024. Herudover fremlægges en opdateret mødeplan for den resterende del af 2023.

Direktionen indstiller,

at forslag til mødetidspunkter i 2024 godkendes, og

at mødeplan for udvalget tages til orientering.

Sagsfremstilling

Forslag til mødetidspunkter i 2024

Det fremgår af udvalgets kommissorium, at udvalget selv planlægger antallet af møder undervejs i udvalgets virkeperiode. Udvalget har herudover aftalt, at der skal afholdes en studietur i 2024.

Administrationen foreslår på den baggrund, at udvalgsmøder i udvalget i 2024 holdes på følgende datoer og tidspunkter:

Onsdag den 21. februar 2024 kl. 09.00-12.00
Onsdag den 22. maj 2024 kl. 09.00-12.00
Tirsdag den 27. august 2024 kl. 09.00-12.00
Onsdag den 23. oktober 2024 kl. 09.00-12.00
Tirsdag den 17. december 2024 kl. 09.00-12.00.

Derudover foreslås det, at onsdag den 17. april til fredag den 19. april 2024 reserveres til en eventuel studietur for udvalget.

Til orientering fremlægges ligeledes en mødeplan, hvoraf en oversigt over kommende sager og emner fremgår, ligesom allerede afholdte møder og beslutninger truffet på møderne fremgår. Mødeplanen er ikke udtømmende og vil løbende vil blive opdateret med udgangspunkt i udvalgets ønsker.

Beslutning

Udvalget godkendte forslag til mødetidspunkter i 2024. Tidspunkt for studietur fastlægges senere, afhængigt af hvor udvalget beslutter, studieturen skal gå hen.

Ditte Fredensborg og Gitte Færgemann var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Mødeplan for udvalg for lighed i sundhed

Punkt 5: Godkendelse af referat fra seneste møde i udvalget

1-00-14-22

Resume

Godkendelse af referat fra udvalgets møde den 12. juni 2023.

Direktionen indstiller,

at referat fra møde i udvalg for lighed i sundhed den 12. juni 2023 godkendes.

Sagsfremstilling

Referatet fra møde i udvalg for lighed i sundhed den 12. juni 2023 kan tilgås i First Agenda.

Beslutning

Referat fra møde i udvalg for lighed i sundhed den 12. juni 2023 blev godkendt.

Ditte Fredensborg og Gitte Færgemann var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Alle var mødt, undtagen Ditte Fredensborg og Gitte Færgemann, der havde meldt afbud.

Lau Sørensen mødte kl. 9.50 under drøftelsen af punkt 1.

Mødet blev hævet kl. 11.45.

Punkt 6: Gensidig orientering

1-00-14-22

Sagsfremstilling

Eventuelt og gensidig orientering fra udvalgets medlemmer.

Beslutning

Else Kayser og Bent Graversen orienterede om, at formandskaberne for udvalg for lighed i sundhed og udvalg for regional udvikling har mødtes med henblik på at undersøge, om de to udvalg kan samarbejde om et projekt for unge uden for arbejde og uddannelse.

Det blev aftalt, at udvalget løbende holdes orienteret.

Ditte Fredensborg og Gitte Færgemann var forhindrede i at deltage i sagens behandling.